

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันนั้นนอกจากรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่แล้วรัฐยังได้มอบให้เอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษาด้วย โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของทางราชการ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่ทางราชการโดยกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้เอกชนจัดตั้งได้ภายใต้เงื่อนไขของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (พุทธศักราช 2525) การดำเนินงานการศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในปัจจุบันได้ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก และทางราชการได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญโดยได้บรรจุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ข้อ 20 ว่า "รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวางและให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในรูปแบบที่จัดให้ผสมผสานเข้าไว้ในการศึกษาทุกระดับและที่จัดให้เป็นเอกเทศตามความจำเป็น ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นความรู้ ความสามารถด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่สนับสนุนเกษตรกรรมเป็นสำคัญ" และจากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2529 ที่เกี่ยวกับการศึกษาเอกชนข้อ 26 ว่า "จะส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรัฐจะสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นและจะสนับสนุนให้สถาบันการเงินให้ช่วยเหลือแก่สถานศึกษาเอกชน"

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเป็นสถานประกอบการอีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมากเพื่อให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ และให้มีคุณลักษณะที่ดีพอแก่การให้บริการแก่ประชาชนที่ต้องเสียค่าบริการแพงกว่าสถานศึกษาที่เป็นของรัฐ ในการลงทุนนั้นผู้ประกอบการเป็นผู้จัดหาทั้งหมด รัฐมิได้มีส่วนร่วมด้วยในภารกิจนี้ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่บริหารกิจการจึงต้องคำนึงถึงความมั่นคงของกิจการเป็นหลักสำคัญ ความมั่นคงของกิจการนั้นจะบังเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารสามารถประสานกิจการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันเพื่อสร้างความมั่นใจว่าแต่ละฝ่ายปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางที่กำหนดการประสานงานและความเป็นระเบียบในการทำงานของครูและพนักงานของโรงเรียนที่มีผลประโยชน์และค่านิยมที่แตกต่างกัน จึงเป็นหน้าที่สำคัญของการควบคุมหรือกล่าวให้ชัด เจนขึ้นก็คือการควบคุม เป็นภารกิจหน้าที่ ที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาจะเพิกเฉยไม่ได้ ความสำคัญของการควบคุมนั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นกิจกรรมด้านหนึ่งของการบริหารไม่ได้ด้อยไปกว่าด้านอื่นเลยดังเช่น สุชาติ สุวรรณบุณ (2527 : 145) ได้กล่าวว่า " หากได้มีการดำเนินงานที่ดีเกี่ยวกับการวางแผนการจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงานและการเตรียมการเกี่ยวกับการสั่งการ ภาวะผู้นำให้ดียิ่งขึ้นเท่าใด ประสิทธิภาพของหน้าที่ด้านการควบคุมก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น และนอกจากนี้

หากได้เตรียมการเกี่ยวกับการควบคุมที่ดีเท่าใดหน้าที่การจัดการด้วยอื่น ๆ ดังกล่าวก็จะมิประสบผล
 ความสำเร็จเท่ากัน " อีกท่านหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการควบคุมในด้านการติดตามการ
 ปฏิบัติงานคือ ธงชัย สันติวงศ์ (2528:411) ได้กล่าวว่า "ผู้บริหารทุกคนจะต้องติดตามการ
 ปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้สั่งการไปแล้ว ถ้าหากไม่ได้มีการควบคุมหรือตรวจสอบแล้วผู้บริหารจะ
 สามารถแน่ใจได้เลยว่าแผนงานต่าง ๆ ที่ผู้บริหารได้จัดทำขึ้นและได้สั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำนั้น
 สำเร็จลงด้วยดี" แอนโธนี (Anthony, 1976:3) เป็นอีกท่านหนึ่งที่เน้นเรื่องการควบคุมว่ามีความ
 สำคัญต่อเป้าหมายของงานคือได้ระบุว่า "บริษัทธุรกิจหรือองค์การใด ๆ ก็ตามจะต้องมีการควบคุม
 นั้นหมายถึงว่าต้องมีเครื่องมือหรือกลไกประกันได้ว่าการดำเนินงานนั้นดำเนินไปตามทิศทางที่ต้องการ
 ทั่วไป" นอกจากความสำคัญที่ได้กล่าวมาแล้ว การควบคุมนั้นยังเป็นเรื่องช่วยผู้บริหารในด้านการ
 บังคับผลที่ไม่ต้องการและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องหลังจากการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นลงแล้วด้วย สำหรับ
 ตัวผู้บริหารนั้นพึงมีบทบาทในการควบคุมเพียงใดนั้น ฉายศิลป์ เขียวชาอุทิศพัฒน์ (2527:335)
 ได้กล่าวว่า "ผู้บริหารจำเป็นต้องประสานกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันเพื่อสร้างความมั่นใจว่า
 แต่ละฝ่ายปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางที่กำหนด" การประสานงานและความเป็น
 ระเบียบในการทำงานของสมาชิกขององค์การที่มีผลประโยชน์และค่านิยมแตกต่างกันจึงเป็นหน้าที่สำคัญ
 ของการควบคุม" นอกจากนี้แล้ว ฉายศิลป์ เขียวชาอุทิศพัฒน์ (2527:333) ยังได้ให้ความสำคัญ
 ของการควบคุมที่เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่า ถ้าปราศจากการควบคุมบุคคลมักจะปฏิบัติตามคำ
 สั่ง หรือแบบแผนและปล่อยให้ผลงานตกต่ำหรือหันไปสนใจเรื่องอื่นมากกว่างานในหน้าที่ ในทาง
 ตรงกันข้ามถ้าหากมีการควบคุม ธรรมชาติของมนุษย์มักจะเกิดความไม่พอใจและหลีกเลี่ยงการควบคุม
 ผู้มีผลให้กระบวนการควบคุมถูกต่อต้าน ผู้บริหารจึงต้องเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ที่ถูกควบคุมด้วย"

โรงเรียนเอกชนโดยทั่วไปนั้นมีโครงสร้างในการบริหารคล้ายกัน กล่าวคือมีการกำหนด
 ตำแหน่งอย่างเป็นทางการตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 รวม 3 ตำแหน่งคือ
 ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ ตำแหน่งดังกล่าวนี้โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการ
 ศึกษา 5 ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
 ปัจจุบัน (2531) มีรวม 12 แห่ง มีการดำรงตำแหน่งเหมือน ๆ กันกับโรงเรียนในภูมิภาค
 อื่น ๆ คือมีลักษณะหลากหลายถึง 4 แบบ คือแบบแรกบุคคลคนเดียวดำรงตำแหน่งทั้ง 3 ตำแหน่ง
 แบบที่ 2 ตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ เป็นบุคคลคนเดียวกับครูใหญ่เป็นอีกคนหนึ่ง
 แบบที่ 3 ผู้จัดการและครูใหญ่เป็นคน ๆ เดียวกัน ผู้รับใบอนุญาตเป็นอีกคนหนึ่ง แบบที่ 4
 ตำแหน่งมีผู้ดำรงตำแหน่งตำแหน่งละคน รวม 3 คน จากสภาพการดำรงตำแหน่งที่ได้ปรากฏนี้
 การบริหารงานย่อมแตกต่างกันแน่นอน ซึ่งมีผลต่อการควบคุมด้วย

อนึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริหารในภูมิภาคนี้ รวมทั้งผู้
 ทำวิจัยด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพการควบคุมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งผลของการ
 ศึกษาวิจัยครั้งนี้จะให้รายละเอียดข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข กระ
 บวนการควบคุมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพการควบคุมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมงานในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนที่ทำการศึกษารวม 12 แห่ง
2. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ตามกรอบและแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนของกระบวนการควบคุมตามสภาพการควบคุมในระบบโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาของไทยโดยแยกประเด็นการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้

- 2.1 พฤติกรรมการมอบหมายงานของผู้มอบหมายงานที่มีต่อผู้รับมอบหมายงาน
- 2.2 พฤติกรรมการควบคุมงานก่อนปฏิบัติงานของผู้มอบหมายงานที่มีต่อผู้รับมอบหมายงาน
- 2.3 พฤติกรรมการควบคุมงานขณะปฏิบัติงานของผู้มอบหมายงานที่มีต่อผู้รับมอบหมายงาน
- 2.4 พฤติกรรมการควบคุมงานเมื่อการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้วของผู้มอบหมายงานที่มีต่อผู้รับมอบหมายงาน

3. ขอบเขตของประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยศึกษาจากประชากรรวม 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้มอบหมายงานและกลุ่มผู้รับมอบหมายงาน

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการควบคุมงานในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 จะเป็นข้อมูลที่สามารถใช้กำหนดแนวทางในการแก้ไขการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
2. เสนอแนะแนวทางสำหรับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในการควบคุมงานในโรงเรียนต่อไป

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

การควบคุม เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับแผนงาน หรือมาตรฐาน ที่กำหนดไว้เพื่อดำเนินการแก้ไขตามความจำเป็น

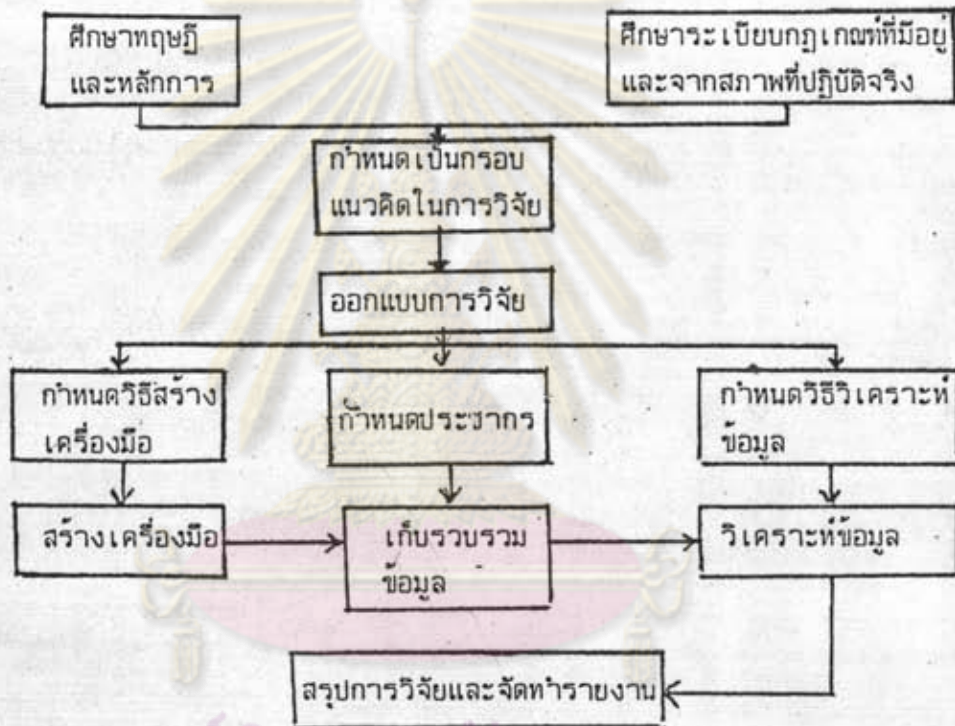
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา หมายถึงโรงเรียนเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากทางราชการ ให้เปิดสอนวิชาชีพตั้งแต่ระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้มอบหมายงาน หมายถึงผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นผู้รับใบอนุญาต จัดตั้งโรงเรียน หรือผู้จัดการ หรือครูใหญ่

ผู้รับมอบหมายงาน หมายถึงผู้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาในระดับที่เหนือขึ้นกว่าผู้รับ มอบหมายงาน ซึ่งในที่นี้อาจเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูน้อยหรือผู้ช่วยในตำแหน่งต่าง ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังรายละเอียดในแผนภูมิต่อไปนี้

ลำดับขั้นตอนในการเสนอข้อมูล

บทที่ 1 บทนำกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและลำดับขั้นตอนในการเสนอข้อมูล

บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง การควบคุม การมอบหมายงาน ซึ่งเป็นต้นเหตุของการควบคุมและงานที่มอบหมายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย เครื่องมือสำหรับการวิจัย การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย